

➤ به خدمت گرفتن پتانسیل های بهداشتی موجود در سیستم خدمات بهداشتی در راستای توسعه نوآوری آموزش به دانشجویان پزشکی در سطح دانشگاه
برای اولین بار در سطح دانشگاه

حیطه نوآوری:

- تدوین برنامه و بازنگری برنامه های آموزشی
- روشها و تکنیک های آموزشی
- سنجش و ارزشیابی و اثربخشی آموزشی
- مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی
- مشاوره و راهنمایی و فعالیتهای فرهنگی و امور تربیتی و اجتماعی
- محصولات آموزشی

نام صاحب فعالیت نوآورانه: دکتر سهیلا رشادت (ریاست قطب علمی آموزش پزشکی جامعه نگر، نماینده علمی قطب کشوری و مسئول عرصه پزشکی جامعه نگر) در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام همکاران: دکتر رامین رضایی مسئول فنی مرکز بهداشت: دکتر سعید سمیعی مدیر گروه ارتقا سلامت استان - دکتر سیروس نصیری مسئول مرکز بهداشت وقت شهرستان، سیروس کبودی سوپروایزر آموزشی درمانگاههای به خدمت گرفته:

درمانگاه رفعتیه: مرکز مشاوره رفتاری بیماران مبتلا به ایدز کارشناس مسئول: خانم گلاره صائب

درمانگاه فرهنگیان: مرکز مشاوره زوجین مبتلا به تالاسمی - کارشناس مسئول: دکتر بابایی

درمانگاه شهید فهمیده: مرکز مبارزه با سل - کارشناس مسئول: دکتر مهران نیازشک

درمانگاه حاج دایی: مرکز پایش و کنترل بیماران مبتلا به هاری - جذام و سالک - کارشناس مسئول: عنایتی و خانم

باباجانی

مرکز پیشگیری و مبارزه با وبا و انفلوانزا 1 - کارشناس مسئول: آقای مهندس بیلاقی

درمانگاه ثامن الائمه: واحدهای بهداشتی موجود در درمانگاه شامل واحد واکسیناسیون

- واحد پایش اطفال - سرکار خانم عابدینی

واحد پایش سالمندان - سرکار خانم رسولی

واحد پایش مادران باردار - واحد مامایی -

واحد پایش مادران فاصله گذار ، پیش و پس از بارداری خانم موسوی
واحد واکسیناسیون : سرکار خانم زورپیکر

محل انجام فعالیت: مراکز بهداشتی تحت پوشش مرکز بهداشت شهرستان، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه به شرح ذکر شده در متن .

هدف کلی

به خدمت گرفتن پتانسیل های بهداشتی موجود در سیستم خدمات بهداشتی در راستای آموزش به دانشجویان پزشکی

اهداف ویژه / اختصاصی

الف: فعال سازی درمانگاهها و مراکز بهداشتی در فاز اول طرح شامل ۵ درمانگاه بشرح مذکور

۱. آشنا نمودن دانشجویان با نحوه پایش بیماران مراجعه کننده به مراکز درمان سل، سالک، هاری و با جذام
۲. آشنا نمودن دانشجویان با دستورالعمل های ملی بهداشتی مخصوص مبتلایان به سل، سالک، هاری، جذام و ...
۳. ایجاد فرصت برای یادگیری
۴. استفاده از ظرفیتهای بهداشتی موجود در راستای آموزش
۵. ارتقای مهارتهای حرفه ای و بالینی دانشجویان

ب:

۱. آموزش به دانشجو در خصوص نحوه مشاوره با والدین در خصوص تالاسمی
۲. ایجاد فرصت به منظور آموزش دستورالعمل های کلان در خصوص ناقلین تالاسمی به دانشجو

ج:

۱. آموزش نحوه تماس سیستم بهداشتی با مبتلایان به HIV و چگونگی پایش آنها
۲. پایش بهداشتی خانوارها در واحد مامایی - پایش اطفال - پایش مادران پیش و پس از بارداری و واکسیناسیون- واحد سالمندان

بیان مسأله

یکی از انتقادات اساسی صاحب نظران بر سیستم آموزش فعلی عدم تطابق برنامه های آموزشی در حال اجرا با انتظارات سیستم از فارغ التحصیلان است و این ناتوانی و نارسایی زمانی پرننگ تر میگردد که به عنوان تنها پزشک مجموعه در رویارویی با انتظارات قرار می گیرد و در این شرایط است که سیستم مراقبت به دلیل نارسایی در پاسخگویی به مراجعین لطمه و آسیب می بیند.

اجرای این فرآیند در راستای سیاست ۱- برنامه ملی تحول سلامت مبنی بر "تحقق بخشیدن به رعایت حقوق گیرندگان خدمت"، سیاست ۲- "تحقق رویکرد همه جانبه به سلامت"، سیاست ۳- "افزایش آگاهی، مسئولیت پذیری، توانمندی و مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد خانواده و جامعه با اجرای برنامه های سواد سلامت و توانمندسازی گروه های آسیب پذیر توسط دست اندازکاران سلامت کشور"، سیاست ۴- "روزآمد نمودن برنامه های سلامت مبنی بر کاستن از عوامل خطر و ..."، سیاست ۵- "مراقبت های جامع و یکپارچه سلامت با محوریت عدالت و تأکید بر پاسخگویی، اثر بخشی و ... در قالب شبکه بهداشتی درمانی و استفاده بهینه از ظرفیت های بالقوه و امکانات بخش دولتی، ارتقای کیفیت خدمات و مراقبت های سلامت"، و سیاست ۱۰- "توسعه کیفی و کمی هدفمند و جامعه نگر و پاسخگو آموزش علوم پزشکی" بوده است.

در همین رابطه درمانگاهها و مراکز بهداشتی موجود در سطح شهر شناسایی و در خدمت آموزش قرار داده شدند (مراکز مراقبت از بیماران مبتلا به سل - هاری - وبا - جذام - سالک - انفلوانزا - مراکز مشاوره دولتی موجود در سیستم بهداشتی مربوط به مشاوره تالاسمی - رفتاری ایدز)

شرح مختصری از فعالیت صورت گرفته

مقدمات کار به صورت بررسی متون و توجه به رسالت و اهداف قطب و اسناد بالادستی از سوی نماینده علمی قطب شروع شد سپس ادامه کار بصورت مکاتبه با ریاست محترم مرکز بهداشت و معاونت فنی مرکز بهداشت استان و معرفی نماینده از سوی آن حوزه محترم به قطب و تشکیل جلسات با آنان بود در این رابطه مدیر گروه ارتقاء سلامت مرکز بهداشت استان آقای دکتر سعید سمیعی به مجموعه معرفی گردیدند و پس از تشکیل جلسه، با ایشان و ارائه توضیحات مسئول عرصه دکتر رشادت در خصوص لزوم و ضرورت بکارگیری واحد های ذیربط و

تعامل بخش درمان و بهداشتی دانشگاه با سیستم آموزش، و توجیه ایده و لزوم انجام عملی فرآیند پرداختند در همین رابطه درمانگاههای شناسایی شده از سوی قطب به عنوان مکانهای مناسب برای آموزش کارورزان معرفی و تقاضای حمایت و تعامل بین بخشی در جهت توسعه آموزش توسط مسئول عرصه مطرح گردید. در این رابطه درمانگاه فرهنگیان (مرکز مشاوره تالاسمی)، درمانگاه رفعتیه (مرکز مشاوره بیماری های رفتاری HIV) و در مانگاه حاج دایی (مرکز سالک، وبا - هاری - جذام) و مرکز مبارزه با بیماری های ریوی (TB) به عنوان درمانگاه های همکار معرفی گردیدند. پس از آن مقرر گردید که کارشناسان و پزشکان مسئول مستقر در این درمانگاه نحوه پایش این دسته از مراجعین و نحوه مراقبت از این بیماران را به هنگام پایش به دانشجویان کارورز آموزش دهند. برای هر کارورز در طی دوره حضور در عرصه ۵ روز از دوره به حضور در هر یک از درمانگاه ها اختصاص داده شد. حضور دانشجویان کارورز پزشکی در درمانگاههای مربوطه و لمس عینی نحوه پایش اختصاصا این دسته از بیماران تجربه موفق و کمیابی برای آنان بود که دانشجویان را با وظایف پس از فراغت از تحصیلاتشان بیشتر آشنا ساخت و از سوی دیگر بیمارانی را که متفاوت از دیگر مراجعین روتین نیاز به توجهات ویژه از سوی سیستم مراقبت دارند تجربه نمودند و با نحوه مشاوره پزشک با موارد خاص از جمله مادران و پدران مبتلا به تالاسمی مینور با هدف پیشگیری از تولد فرزند مبتلا به تالاسمی ماژور آشنا گردیدند و خود را در آن نقش یافتند. همچنین ضرورت مراقبت از بیماران مبتلا به سل و دستورالعمل های مخصوص سیستم بهداشتی برای این دسته از بیماران به آنان آموزش داده شد و اهمیت توجه به مسائل مبتلایان به ایدز و آنچه در سیستم مراقبت جهت این دسته از بیماران تعریف شده است به آنان آموزش داده شد. نحوه مراقبت از آسیب دیدگان به ویروس هاری، پایش وبا و سالک را نیز آموختند. دانشجویان پزشکی در مقطع کارورزی همچنین نحوه پایش خانوارها و پرونده های بهداشتی و پایش گروههای هدف را در واحد های مربوط به خانوارها نیز فرا گرفتند همچنین خود به پایش عملی خانوارها در گروههای سنی و جنسی مختلف بر اساس شماره پرونده و دلیل مراجعه زیر نظر کارشناسان مجرب و نمایندگان معرفی شده به هر واحد به قطب می پردازند. و در انجام واکسیناسیون اطفال نیز مشارکت فعالانه دارند.

مدت زمان اجرا: تاریخ شروع: مکاتبات مجموعه از ابتدای سال ۱۳۹۲ آغاز گردیده بود.

اما مرکز مبارزه با سل از تاریخ ۱۳۹۳/۴/۱۰ و مرکز رفعتیه از تاریخ ۱۳۹۳/۳/۱۲ و درمانگاه حاج دایی از تاریخ ۹۳/۳/۱۱ و درمانگاه ثامن الائمه از مهرماه ۱۳۹۲ فعال گردیده اند .
تاریخ پایان: هم اکنون نیز در حال اجرا می باشد.

این فرآیند مبتنی بر حیطه‌های تدوین برنامه و بازنگری برنامه های آموزشی، استفاده از روشها و تکنیک‌های آموزشی و همچنین مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی قطب در راستای توسعه نوآوری آموزشی در سطح دانشگاه و مبتنی بر اهداف وزارت متبوع می باشد.

نتایج حاصل از فعالیت

با اجرای این فرآیند آموزشی، فراگیران از تدوین و اجرای فعالیت آموزشی و امکان فرصتی نو برای یادگیری رضایت داشتند و استقبال می کردند.

الف:

۱. متناسب شدن آموخته های دانشجویان پزشکی با انتظارات جامعه از آنها
۲. متناسب شدن انتظارات دانشجویان پزشکی با وظایف واقعی آنها پس از فراغت از تحصیل
۳. ایجاد حس مسئولیت در دانشجویان پزشکی
۴. هماهنگی ساختن آموزش و خدمات و به خدمت گرفتن ارائه خدمات در راستای آموزش
۵. انجام کار با تیم خدمات درمان

ب:

۱. یادگیری مبتنی بر جامعه و مراجعین خاص واحدهای ذیربط در برنامه آموزشی
۲. فراهم شدن فرصت تماس با ناقلین تالاسمی برای دانشجویان پزشکی
۳. یادگیری مبتنی بر شواهد
۴. ایجاد رویکرد به سلامت در هنگام رویارویی با ناقلین تالاسمی و نحوه مشاوره به زوجین مبتلا

ج:

۱. به خدمت گرفته شدن سیستم خدمات بهداشتی در راستای توسعه آموزش
۲. یادگیری مبتنی بر جامعه
۳. ارتقاء مهارت‌های حرفه ای و علمی دانشجویان پزشکی

۴. آشنا شدن دانشجویان پزشکی با شرح وظایف خود پس از فراغت از تحصیل در ارتباط با بیماران مبتلا به ایدز، تالاسمی، سالک، هاری، وبا جذام و سل
۵. ایجاد دیدگاه جامعه نگر در دانشجویان پزشکی
۶. مرجعیت و رهبری و مدیریت آموزشی قطب در تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی در حال اجرا در سطح دانشگاه

. این برنامه در کوریکولوم آموزشی دانشجویان پزشکی کارورز بنام قطب درج گردیده است. و مورد رصد، پایش و عملکرد آنان قرار میگیرد و یکی از آیتم های ارزشیابی دانشجویان حضور و تعامل با مراجعین این واحدهاست.

سطح نوآوری:

این فرآیند در سطح دانشگاه برای اولین بار صورت گرفته است

اینجانب دکتر «سهیلا رشادت» ایده پرداز و مجری فرآیند بوده و متعهد می گردم کلیه اطلاعات مبتنی بر واقعیت ترتیب داده شده است. مستندات مربوط به این فرآیند در مجموعه موجود و قابل ارجاع میباشد.